LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 19, 01103 Vilnius, tel. +370 5 239 1001,
El. paštas zum@zum.lt, http://www.zum.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188675190

Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmams 2026-10-23 Nr. 2D-3228

Į 2026-10-14 Nr. 1.03-0358

DĖL PASIRENGIMO LIETUVOS PIRMININKAVIMUI EUROPOS SĄJUNGOS TARYBAI 2027 METAIS IR SOCIALINIŲ PARTNERIŲ ĮTRAUKIMO

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, atsakydama į Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmų 2026 m. spalio 14 d. raštą Nr. 1.03-0358, teikia informaciją apie pasirengimą Lietuvos pirmininkavimui Europos Sąjungos Tarybai 2027 m., pagrindines žemės ūkio ir žuvininkystės sričių darbo kryptis bei socialinių partnerių įtraukimo galimybes.

1. Dėl Lietuvos pirmininkavimo politinių prioritetų

2027 m. sausio 1 d. – birželio 30 d. Lietuva pirmininkaus Europos Sąjungos Tarybai (toliau – Taryba). Žemės ūkio ir žuvininkystės srityse pirmininkavimo metu daugiausia dėmesio bus skiriama ES teisėkūros dokumentams nagrinėti, valstybių narių pozicijoms derinti ir pažangai sprendžiant aktualius sektoriaus klausimus siekti.

Žemės ūkio ministerijos kompetencijos sričiai priskirta 18 Lietuvos pirmininkavimo klausimų derybinių aprašų: 16 Žemės ūkio ir žuvininkystės tarybos darbotvarkės klausimų ir 2 Bendrųjų reikalų tarybos darbotvarkės klausimai, susiję su maisto ir pašarų saugos reikalavimų pakeitimais.

Pažymėtina, kad pirmininkavimo metu Lietuva veiks kaip Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė, t. y. organizuos Tarybos ir jos parengiamųjų organų darbą, koordinuos valstybių narių diskusijas, rengs kompromisinius pasiūlymus ir sieks pažangos svarstant ES teisėkūros dokumentus bei kitus darbotvarkės klausimus. Pirmininkaujant svarbu užtikrinti nešališką Tarybos darbo organizavimą, konstruktyvų dialogą tarp valstybių narių ir bendrų ES interesų derinimą su nacionaliniais prioritetais. Konkreti derybų eiga ir galimi rezultatai priklausys nuo nagrinėjamų dokumentų stadijos, Europos Komisijos ir Europos Parlamento veiksmų bei valstybių narių pozicijų. Todėl Lietuvos tikslas – sudaryti sąlygas pažangai ir galimiems kompromisams, išlaikant pirmininkaujančios valstybės narės nešališkumą. Lietuvos pirmininkavimo Tarybai 2027 m. klausimų derybiniai aprašai šiuo metu svarstomi Seime pagal nustatytą parlamentinės kontrolės procedūrą. Praėjusią savaitę jie buvo svarstyti Seimo Kaimo reikalų komiteto posėdyje, kurio metu pirmininkavimo klausimo svarstymas vyko uždarai. Lapkričio pirmoje pusėje numatomas tolesnis svarstymas Europos reikalų ir Užsienio reikalų komitetuose.

Pateikiame Jums pagrindinius Lietuvos pirmininkavimo žemės ūkio ir žuvininkystės srityse prioritetus:

I. Penki strateginiai teisėkūros prioritetai

1. Bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP) paramos 2028–2034 m. sąlygos ir ES daugiametė finansinė programa (DFP)

Tai svarbiausias Lietuvos pirmininkavimo žemės ūkio srities prioritetas. Pagrindinis tikslas – siekti pažangos nustatant būsimos BŽŪP paramos ir įgyvendinimo taisykles, susijusias su 2028–2034 m. finansiniu laikotarpiu. Lietuvai svarbu, kad būsima politika užtikrintų paprastesnį paramos administravimą, ūkių konkurencingumą ir gyvybingumą, stabilesnes ūkininkų pajamas, kartų kaitą skatinančias sąlygas ir pakankamą valstybių narių lankstumą. Taip pat siekiama atsižvelgti į specifinius ES rytinių pasienio regionų iššūkius ir jų atsparumo stiprinimo poreikį.

2. Bendro žemės ūkio rinkų organizavimo reglamento peržiūra

Bus siekiama pažangos atnaujinant žemės ūkio produktų rinkų organizavimo taisykles. Svarbu užtikrinti efektyvų rinkos stabilizavimo priemonių rinkinį, įskaitant viešąją intervenciją, stiprinti gamintojų bendradarbiavimą ir kooperaciją, taip pat užtikrinti galimybes reaguoti į rinkos svyravimus ir krizes.

3. Nesąžiningos prekybos praktikos maisto grandinėje taisyklių atnaujinimas

Šio klausimo tikslas – stiprinti ūkininkų ir kitų maisto grandinės tiekėjų apsaugą nuo nesąžiningos prekybos praktikų, užtikrinti sąžiningesnius sutartinius santykius ir geresnes sąlygas gauti teisingą atlygį už pagamintą produkciją. Europos Komisijai pateikus pasiūlymą, Lietuvos pirmininkavimo metu bus siekiama jo nagrinėjimo Taryboje pažangos.

4. ES paramos bendrajai žuvininkystės politikai ir susijusioms sritims 2028–2034 m. sąlygos

Bus siekiama pažangos derantis dėl būsimos ES paramos žuvininkystei, akvakultūrai ir susijusioms jūrų politikos sritims. Europos Komisijos pasiūlyme numatyta šią paramą įtraukti į platesnę finansavimo sistemą, daugiausia ją įgyvendinant per nacionalinius ir regioninius partnerystės planus bei ES priemonę. Lietuvai svarbu, kad būsima sistema užtikrintų aiškias ir nuspėjamas paramos sąlygas, sudarytų galimybes investuoti į sektoriaus plėtrą, laivyno modernizavimą ir energetinę pertvarką, stiprintų akvakultūros konkurencingumą ir mažintų administracinę naštą.

5. ES bendrosios žuvininkystės politikos peržiūra

Europos Komisijos atliktas 2014–2024 m. laikotarpio vertinimas parodė, kad politikos įgyvendinimą būtina tobulinti, reguliavimą supaprastinti ir geriau pritaikyti prie sektoriaus iššūkių. Lietuvos pirmininkavimo metu bus siekiama pažangos svarstant su šia peržiūra susijusius teisėkūros pakeitimus, įskaitant Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo reglamento pakeitimus bei daugiamečių žuvų išteklių valdymo planų supaprastinimą. Svarbu mažinti nereikalingą administracinę naštą, stiprinti sektoriaus konkurencingumą ir kartu išlaikyti tvaraus žuvų išteklių naudojimo principus.

Be strateginių prioritetų, pirmininkavimo metu bus nagrinėjami ir kiti aktualūs ES žemės ūkio, maisto saugos, gyvūnų gerovės, žuvininkystės ir akvakultūros, tarptautinio bendradarbiavimo bei gamtos išteklių valdymo klausimai. Taip pat bus koordinuojamas pasirengimas tarptautinių organizacijų susitikimams ir aptariami atitinkamų ES teisės aktų įgyvendinimo bei tobulinimo klausimai.

2. Dėl pasirengimo plano ir numatytų priemonių

Lietuvos pirmininkavimo Tarybai laikotarpiu, 2027 m. pirmąjį pusmetį, Žemės ūkio ministerijos kompetencijos srityje Lietuvoje numatomas vienas A (aukšto politinio lygmens) renginys ir penki B (ekspertinio lygio) renginiai, įtraukti į pasirengimo pirmininkavimui ir pirmininkavimo renginių kalendorių. Tai renginiai, kuriuos Tarybai pirmininkaujančios valstybės įprastai organizuoja savo šalyje. Papildomai numatoma organizuoti Europos Sąjungos ekologinės gamybos kongresą 2027 (D lygio renginį).

• **Balandžio 27 d.** – Žemės ūkio mokslinių tyrimų nuolatinio komiteto (SCAR) plenarinė sesija. B lygio renginys, organizatorė – Žemės ūkio ministerija.

• **Balandžio 28–29 d.** – aukšto lygio konferencija „Konkurencingo ir atsparaus Europos žemės ūkio, maisto ir bioekonomikos sektoriaus spartinimas“. B lygio renginys, organizatorė – Žemės ūkio ministerija.

• **Gegužės 5–7 d.** – neformalus BŽŪP strateginių planų direktorių susitikimas. B lygio renginys, organizatorė – Žemės ūkio ministerija.

• **Gegužės 12–14 d.** – neformalus žuvininkystės generalinių direktorių ir atašė susitikimas. B lygio renginys, organizatorė – Žemės ūkio ministerija.

• **Birželio 6–8 d.** – neformalus žemės ūkio ir žuvininkystės ministrų susitikimas (A lygio renginys) kartu su Specialiojo žemės ūkio komiteto susitikimu (B lygio renginys). Organizatoriai – Užsienio reikalų ministerija ir Žemės ūkio ministerija.

• **Birželio 8–10 d.** – Europos Sąjungos ekologinės gamybos kongresas 2027. D lygio renginys, organizatoriai – Tarptautinė ekologinės žemdirbystės judėjimų federacija „IFOAM Organics Europe“ ir Žemės ūkio ministerija.

Renginių vietos, programos ir kitos organizacinės detalės derinamos pagal pasirengimo eigą. Informacija apie renginius bus skelbiama pagal jų parengties etapą bei numatytą viešinimo tvarką.

3. Dėl socialinių partnerių įtraukimo ir susitikimo datos

Lietuvos žemdirbių savivaldos organizacijų įtraukimas į pasirengimą Lietuvos pirmininkavimui Tarybai yra Žemės ūkio ministerijos bendradarbiavimo su žemės ūkio sektoriumi dalis. Bendradarbiavimas vyksta tiek politiniu, tiek darbiniu (ekspertiniu) lygmeniu. Politiniu lygmeniu vyksta pristatymai ir diskusijos Lietuvos Respublikos Vyriausybėje, Seimo Kaimo reikalų ir Europos reikalų komitetuose. Darbiniu lygmeniu savivalda apie Lietuvos pirmininkavimo metu diskutuotinus klausimus informuojama pagal poreikį (pageidavimą) atskirų dvišalių ar daugiašalių susitikimų metu ir tarpinstitucinės darbo grupės posėdžiuose. Pavyzdžiui, 2026 m. spalio 6 d. Lietuvos ūkininkų sąjungos išplėstinio prezidiumo posėdyje žemės ūkio ministras pristatė informaciją apie Lietuvos pasirengimą pirmininkauti ir būsimą Europos Sąjungos finansinį laikotarpį, aptarė žemės ūkio sektoriui aktualius klausimus. Taip pat š. m. spalio 20 d. Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacijos prezidiumo posėdyje Žemės ūkio ministerijos atsakingi atstovai dalyvavo diskusijoje dėl BŽŪP po 2027 m., pristatė aktualią informaciją apie derybų eigą, valstybių narių pozicijas ir Lietuvos pirmininkavimo galimybes šių klausimų kontekste bei atsakė į socialinių partnerių klausimus. Specialaus konsultacinio mechanizmo dėl Lietuvos pirmininkavimo Tarybai politinės darbotvarkės sudarymo nėra numatyta, nes darbotvarkė sudaroma ne pagal Lietuvos keliamus nacionalinius klausimus, o pagal Europos Sąjungos institucijų ir prieš tai pirmininkavusios Airijos dienotvarkėje pateikiamus klausimus. Tačiau ministerija ir toliau numato palaikyti dialogą su socialiniais partneriais, įtraukdama juos į aktualių klausimų aptarimą pagal nagrinėjamų temų pobūdį, poreikį ir pasirengimo pirmininkavimui eigą. Bendradarbiavimas taip pat gali vykti aptariant sektoriui svarbius Europos Sąjungos politikos klausimus ir pristatant Lietuvos žemės ūkio sektoriaus patirtį tarptautiniuose renginiuose. Socialinių partnerių įtraukimo formos ir galimybės dalyvauti konkrečiuose renginiuose bei diskusijose vertinamos atsižvelgiant į jų temas, tikslus ir formatą.

Taip pat norime Jums padėkoti už pasiūlymą susitikti. Šiuo metu informacija apie pasirengimą Lietuvos pirmininkavimui Tarybai ir numatomas veiklas pateikiama šiame rašte. Atsižvelgiant į pasirengimo darbų eigą ir atsakingų vadovų darbotvarkę, konkreti susitikimo data šiuo metu nesiūloma. Jeigu vis dėlto matytumėte poreikį atskirai aptarti konkrečius klausimus, prašytume juos nurodyti, kad galėtume įvertinti susitikimo poreikį ir galimybes jį organizuoti.

4. Dėl Europos Komisijos numatytos tarptautinės konferencijos

Primename, kad aukšto lygio konferencijos „Konkurencingo ir atsparaus Europos žemės ūkio ir maisto bei bioekonomikos sektoriaus spartinimas“, vyksiančios 2027 m. balandžio 28–29 d. Vilniuje (toliau – Konferencija), koncepcija ir darbotvarkė buvo pristatytos Žemės ūkio mokslo tarybos, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2026 m. balandžio 15 d. įsakymu Nr. 3D-179 „Dėl Žemės ūkio mokslo tarybos sudėties ir nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Mokslo taryba), 2026 m. birželio 8 d. posėdyje, kuriame dalyvavo ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmų atstovas. Atkreipiame dėmesį, kad po posėdžio, iki 2026 m. liepos 31 d. Mokslo tarybos narių buvo paprašyta pateikti pastebėjimus bei siūlymus dėl preliminarios Konferencijos darbotvarkės ir (ar) išvykstamųjų vizitų krypčių ir tematikos. Per nustatytą laikotarpį jokių pastebėjimų ar siūlymų iš Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmų atstovų negauta. Šiuo metu atliekami techniniai parengiamieji Konferencijos organizavimo darbai, tikslinama preliminari darbotvarkė, kuri buvo pristatyta minėto Mokslo tarybos posėdžio metu. Konferencijos darbotvarkėje numatoma aptarti konkurencingos, tvarios ir atsparios žemės ūkio ir maisto sistemos plėtrą, naujausius biotechnologijų ir gyvybės mokslų pasiekimus, skaitmenizaciją ir išmaniąsias žemės ūkio ir maisto sistemas. Taip pat planuojamos diskusijos apie mokslinių tyrimų rezultatų pritaikymą ūkiuose bei rinkoje, ES regionų žemės ūkio ir maisto sektorių saugumą ir atsparumą, kartų kaitos svarbą.

Svarbu pažymėti, kad Konferencijos tikslinė auditorija – ES valstybių, taip pat asocijuotų partnerių atstovai, Žemės ūkio mokslinių tyrimų nuolatinio komiteto (SCAR) delegatai, Europos Komisijos, kitų ES institucijų, ES ir tarptautinių iniciatyvų atstovai, taip pat Lietuvos atstovai, Žemės ūkio žinių ir inovacijų skaitmeninės informacinės sistemos (ŽŪŽIS) dalyviai. Konferencijos tikslas – suburti politikus, institucijų atstovus, mokslininkus, asociacijų narius, verslininkus ir ūkininkus bendrai diskusijai. Tad be jokios abejonės galime patikinti, kad, prasidėjus viešai komunikacijai, socialiniai partneriai bus apie tai informuoti ir maloniai pakviesti dalyvauti.

5. Dėl finansavimo

Informuojame, kad Žemės ūkio ministerijai priskirtoms Lietuvos pirmininkavimo Tarybai priemonėms įgyvendinti 2027 m. iš valstybės biudžeto lėšų numatyta skirti: 962 tūkst. Eur darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms (naujoms atašė Lietuvos nuolatinėje atstovybėje Europos Sąjungoje pareigybėms; laikiniems papildomiems darbuotojams (iki 9 etatų) Žemės ūkio ministerijoje; Žemės ūkio ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų darbuotojų motyvavimui); 806 tūkst. Eur su naujų atašė Lietuvos nuolatinėje atstovybėje ES darbu susijusioms išlaidoms (gyvenamųjų patalpų nuomai, komandiruotėms ir kt.) kompensuoti; 950 tūkst. Eur kitoms išlaidoms (pirmininkavimo laikotarpiu numatomų renginių organizavimui, komunikacijai, mokymų ir komandiruočių išlaidoms).

Viceministras Kęstas Spūdys

Deimantė Biknerytė, tel. +370 (5) 239 1365, el. p. deimante.bikneryte@zum.lt